

Pojištění

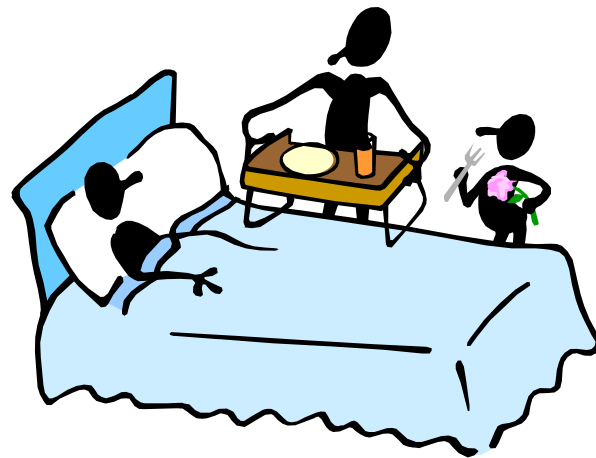
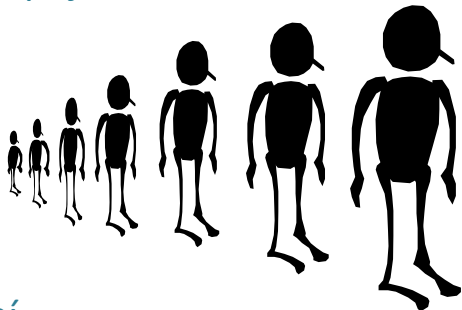
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

**OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ**

Ing. Roman Hlawiczka, Ph.D.
Katedra financí a účetnictví

Pojištění

- Zákonná úprava
 - Občanský zákoník
 - Zákon o pojišťovnictví
- Filozofie pojištění

- Pojištění
 - vědomé vytváření finanční rezervy sloužící k úhradě potřeb nebo škod, které vzniknou pojištěným z nahodilých událostí.
 - tato rezerva se vytváří z prostředků pojištěných subjektů, tedy z pojistného, které je cenou za poskytované služby nebo též cenou za převzetí rizika.

Výdaje domácnosti

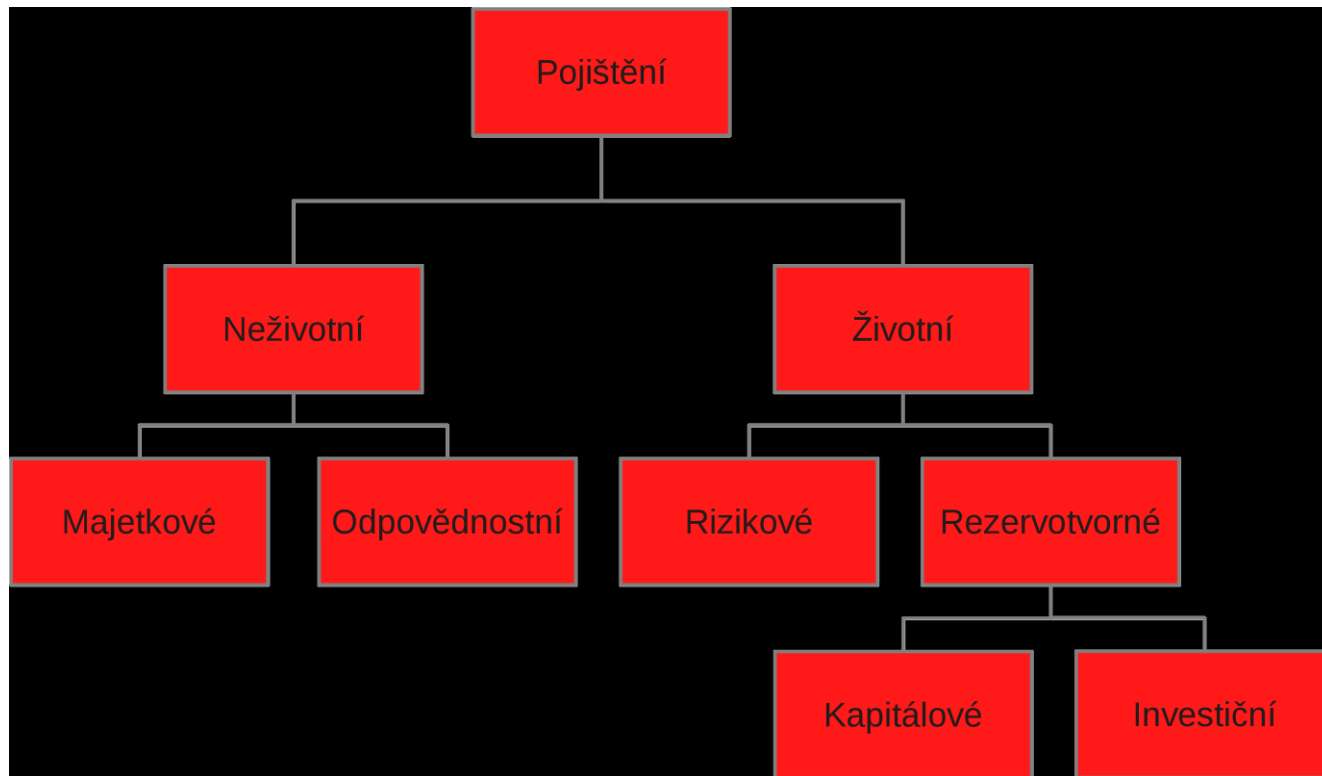
NEZBYTNÉ	ZBYTNÉ
<ul style="list-style-type: none">• jídlo• byt, zařízení bytu, telefon• cestovné• školka, škola• daně, splátky půjček	<ul style="list-style-type: none">• kultura, sport• auto (koupě + nutné výdaje)• alkohol, tabák

??? Pojištění???

Klasifikace pojištění

- Dle povinnosti sepsat smlouvu:
 - **zákonné** – bez sepsání smlouvy, pojištění musí být placeno všemi, koho nebo čeho se týká, např. zdravotní pojištění
 - **smluvní** – musí být sepsaná smlouva mezi pojištěným a pojistitelem
 - Dál se dělí na **povinné** (povinné ručení) a **dobrovolné** (komerční pojištění – řídí se zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví).
- Dle využití úmrtnostních tabulek pro výpočet pojistného
 - **životní pojištění** – použití úmrtnostních tabulek pro výpočty
 - **neživotní pojištění** – pro výpočty jiné statistické podklady než úmrtnostní tabulky, proto sem patří i úrazové pojištění
- Dle druhu pojištění
 - životní pojištění
 - neživotní pojištění (majetkové)

Rozdělení typů pojištění

Základní pojmy (1)

- **Pojistitel** – právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost, tedy pojišťovna
- **Pojistník** – osoba, která uzavřela s pojistitelem pojistnou smlouvu, z níž vyplývá povinnost platit pojistné
- **Pojištěný** – osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se vztahuje pojištění
- **Oprávněná osoba** – osoba, které vzniká v důsledku pojistné události právo na pojistné plnění
- **Obmyšlená osoba** – osoba, kterou určí pojistník v pojistné smlouvě a které v případě smrti pojištěného vznikne právo na pojistné plnění

Základní pojmy (2)

- **Pojistná hodnota** – nejvyšší možná majetková újma, která může nastat v důsledku pojistné události
- **Pojistná částka** – smluvně dohodnutá finanční částka v pojistné smlouvě, která určuje horní hranici pojistného plnění.
- **Limit pojistného plnění** – nelze-li v době uzavření pojistné smlouvy určit pojistnou hodnotu, stanoví se na návrh pojistníka horní hranice pojistného plnění limitem
- **Odkupné** – částka, kterou pojistník obdrží při předčasném ukončení obnosového pojištění. V pojistné smlouvě jsou vždy stanovena pravidla pro určení nároku a výše odkupního
- **Pojistná smlouva** – smlouva o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu pojistné plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné
- **Pojistka** – potvrzení pojistitele o přijetí pojištění, a to na základě sjednaného návrhu pojistné smlouvy

Životní pojištění

- Základní prioritou je ochránit před následky neočekávaného úmrtí pojištěné osoby.
- Mimo to může působit i jako spořicí nebo investiční nástroj podle typu produktu a podílu rizikové, spořicí či investiční složky.
- **Druhy:**
 - Rizikové životní pojištění (RŽP) - krytí případu smrti
 - Kapitálové životní pojištění (KŽP) - pro případ smrti či dožití, s garancí minimální výnosnosti vložených prostředků
 - Investiční životní pojištění (IŽP) – pro případ smrti či dožití, šetření ve fondech dle volby klienta, nenabízí garantovaný výnos

Rizikové životní pojištění

- Rizikové životní pojištění je klasické pojištění pro případ smrti, jehož úkolem je především omezit ekonomické dopady smrti pojištěnce na jeho okolí (rodina, úvěrující banka atd.).
- Obsahuje pouze rizikovou složku a nedojde-li k pojistné události, není na konci pojištění nárok na žádné vyrovnání.
- V rámci pojištění si pojištěnec nevytváří žádné dlouhodobé rezervy na důchod, a proto tento typ pojištění není daňově zvýhodněn.

- **Pro koho je vhodné rizikové pojištění?**
- **Jaké jsou výhody a nevýhody rizikového životního pojištění?**
- **Výluky z plnění rizikového životního pojištění**

Kapitálové životní pojištění

- KŽP kombinuje pojištění pro případ smrti (nebo dožití) a spoření
- Část z placeného pojistného je určena na pokrytí rizika smrti a část je pojišťovnou připisována ve prospěch klienta jako tzv. kapitálová hodnota, která je investována a zhodnocována pojišťovnou
- V případě smrti klienta je pojišťovna povinna vyplatit jak kapitálovou hodnotu pojištění tak pojistnou částku pro případ smrti
- V případě, že se dožijete konce pojištění, vyplatí vám pojišťovna klientovi kapitálovou hodnotu (zisk) pojištění

- **Pro koho je kapitálové životní pojištění vhodné?**
- **Jaké jsou výhody a nevýhody?**
- **Jakou pojistnou částku zvolit?**
- **Zhodnocení**

Investiční životní pojištění

- Investiční životní pojištění je životní pojištění s investiční složkou.
- Pojišťovna vede klientovi individuální účet tvořený z investičních podílových jednotek (PJ). Pojišťovna nakupuje na účet klienta PJ za celé, nebo část zaplaceného pojistného.
- Výše pojistného plnění se odvíjí od hodnoty podílových jednotek. Záleží tedy na tom, jak se povede investičnímu portfoliu klienta, riziko nese klient.
- Hodnota pojistného plnění v případě dožití je vázána na hodnotu klientova podílového účtu k datu pojistné události.
- V případě pojištění na smrt se pojistná částka sjednává a plnění nezávisí na hodnotě PJ.
- **Jak funguje životní pojištění?**
 - Pojišťovny nabízí několik interních podílových fondů.
 - Jedná se o produkt bez garance minimální úrokové míry a riziko na sebe za své rozhodnutí bere klient.
 - Jako vyvážení tohoto rizika však může v průběhu doby získat několikanásobně vyšší zhodnocení svých investic.
- **Pro koho je investiční životní pojištění určeno?**
- **Jaké jsou výhody a nevýhody?**

Investiční životní pojištění – typy strategií

Strategie	Riziko	Určeno pro	Časový horizont
Konzervativní	Nizké	Investory, kteří jsou ochotní postoupit minimální riziko a jejich cílem je jistota stabilního zhodnocování.	Krátkodobý
Vyvážená	Střední	Investory, kteří preferují vyvážený poměr mezi mírou investičního rizika a vyšší očekávaného výnosu.	Střednědobý
Dynamická	Vysoké	Investory, kteří jsou ochotni postoupit vyšší riziko a očekávají za to vyšší míru výnosů. V důsledku rizikovosti strategie může dojít i ke znehodnocení investice.	Dlouhodobý

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

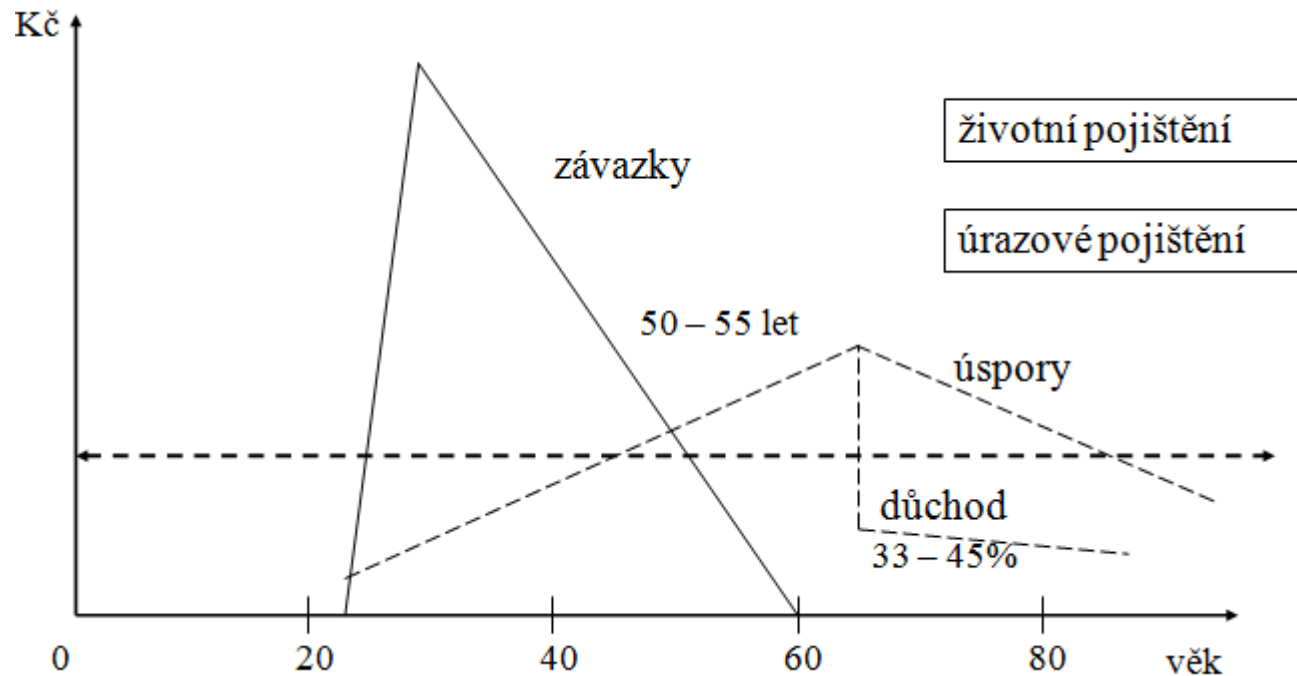
Státní podpora

- odpočitatelná položka ze základu daně
- max. 12 000 Kč ročně
- smlouva o životním pojištění musí splňovat následující kritéria:
 - pojistník musí být zároveň i pojištěným
 - minimální doba trvání pojištění je 5 let (60 měsíců)
 - výplata pojistného plnění musí být nejdříve v 60 letech
 - smlouva musí zahrnovat riziko smrti nebo dožití
 - pokud je pevně sjednaná pojistná částka pro případ dožití, musí být dodrženy limity minimální pojistné částky v souvislosti s pojistnou dobou
 - od 1. 1. 2015 nesmí být možnost mimořádných výběrů ze smlouvy

Kdo potřebuje životní pojištění?

- Děti ?
- Bezdětní manželé ?
- Rodina s malými dětmi?
- Domácnosti s úvěry, hypotékami a jinými druhy ?
- Starší manželé s výdělečně činnými dětmi?
- Důchodci?
- Sportovci?

Potřeba pojištění v čase

Neživotní pojištění

- Od životního pojištění se neživotní liší především tím, že pracuje s absolutně náhodnými jevy zatímco životní pracuje s relativně náhodnými (smrt nastane - jen nevíme kdy).
- Neživotní pojištění není rezervotvorné, nefunguje tedy za jinými účely než je krytí rizika.
- Právě v tomto odvětví platí známé "*pojistit se dá cokoliv, jen je otázka za kolik*".
- Neživotní pojištění:
 - Neživotní pojištění osob
 - Pojištění majetku
 - Pojištění finančních ztrát a záruk
 - Pojištění odpovědnosti za škodu

Neživotní pojištění osob

- Úrazové pojištění
- Komerční nemocenské pojištění
- Komerční zdravotní pojištění
- Pojištění schopnosti splácet

Pojištění majetku

- zahrnuje krytí rizik, jejichž realizací dochází ke škodám na majetku a zahrnuje krytí řady rizik, při jejichž realizaci dochází ke vzniku přímých věcných škod:
 - živelní rizika (požár, zemětřesení, výbuch, blesk, vichřice, povodeň, záplava, apod.),
 - vodovodní rizika (riziko způsobené vodou vytékající z vodovodních zařízení, kanalizace, topení),
 - rizika havarijní (rizika na dopravních prostředcích a na zboží přepravované dopravními prostředky v souvislosti s nárazem nebo střetem příslušného dopravního prostředku),
 - rizika odcizení a vandalství a strojní rizika (škody v souvislosti s havárií či poruchou strojního zařízení v důsledku chybné technologie, zkratu elektrického proudu apod.).
- Tři skupiny pojistných produktů:
 - pojištění majetku obyvatelstva,
 - pojištění průmyslových a podnikatelských rizik,
 - pojištění zemědělských rizik.

Pojištění finančních ztrát a záruk

- pojištění pro případ přerušení provozu (kryje rizika škod v důsledku přerušení provozu nebo výrobu v důsledku živelní události, havárie, výpadku dodávky energie atd.),
- pojištění pohledávek (úvěrů) - kryje finanční ztráty v případě nesplacení poskytnutého úvěru,
- pojištění záruk - kryje škody vzniklé třetí osobě v případě, že pojištění nesplní závazky vůči této osobě,
- pojištění právní ochrany – např. pojištění právní ochrany v pracovněprávním vztahu, pojištění právní ochrany pro podnikatele atd.

Pojištění odpovědnosti za škody

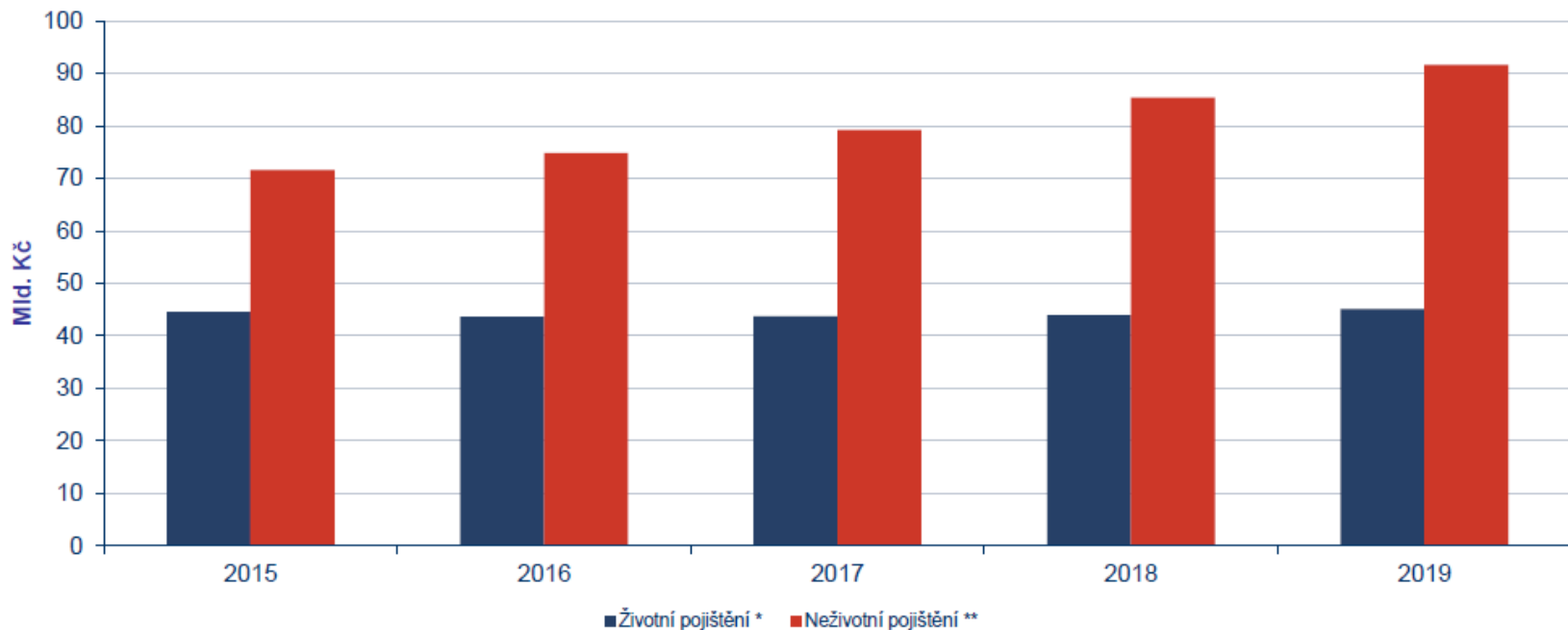
- Kryje rizika spojená se skutečností, že pojištěný subjekt může způsobit svou činností škody jinému subjektu, a to škody na majetku, zdraví, životě nebo finanční škody, za které poškozenému odpovídá.
- Druhy:
 - pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla,
 - pojištění odpovědnosti za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání,
 - profesní odpovědnostní pojištění,
 - obecné odpovědnostní pojištění (kam patří pojištění odpovědnosti občanů, pojištění obecné odpovědnosti za škodu podnikatelských subjektů).

Česká asociace pojišťoven

- Je zájmovým sdružením vytvořeným podle § 20f občanského zákoníku na organizaci a podporu vzájemné pomoci, spolupráce a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Činnost zahájila v lednu 1994. Od roku 1998 je řádným členem Insurance Europe (dříve Evropská pojišťovací a zajišťovací federace - CEA).
- Jejím posláním je koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven ve vztahu k orgánům státní správy a dalším osobám i ve vztahu k zahraničí.
- Členové:
 - 27 řádných členů (pojišťovny podnikající na území ČR v souladu se zákonem o pojišťovnictví)
 - 3 členové se zvláštním statutem (specializovaná sdružení pojišťovacích odborníků a dále právnické osoby, jiné než pojišťovny, působící v komerčním pojišťovnictví a zřízené podle zvláštních zákonů)

Vývoj předepsaného smluvního pojistného dle metodiky ČAP – ukončené ročníky

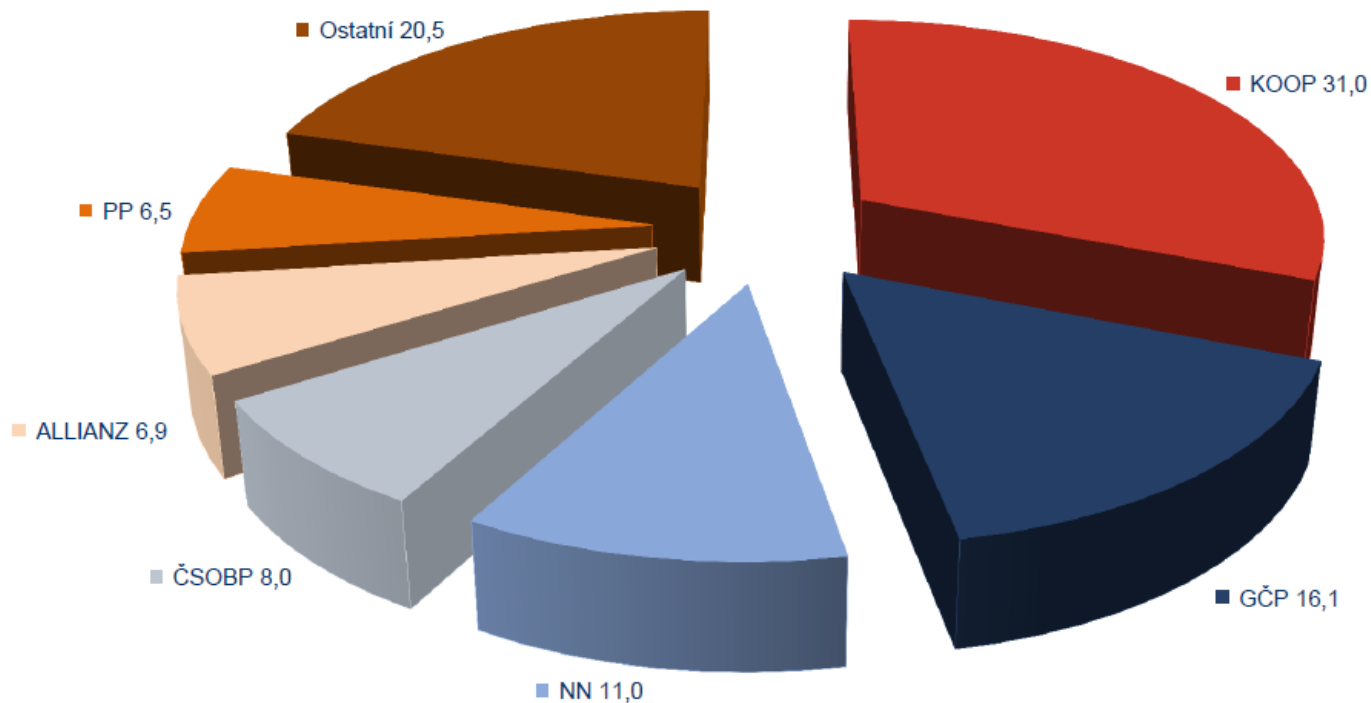
tis. Kč	Životní pojištění *	Neživotní pojištění **
2015	44 526 727	71 589 614
2016	43 661 727	74 840 701
2017	43 692 789	79 248 522
2018	43 934 278	85 389 731
2019	45 121 521	91 601 309

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

Podíl pojišťoven na celkovém předepsaném smluvním pojistném dle metodiky ČAP v ŽP

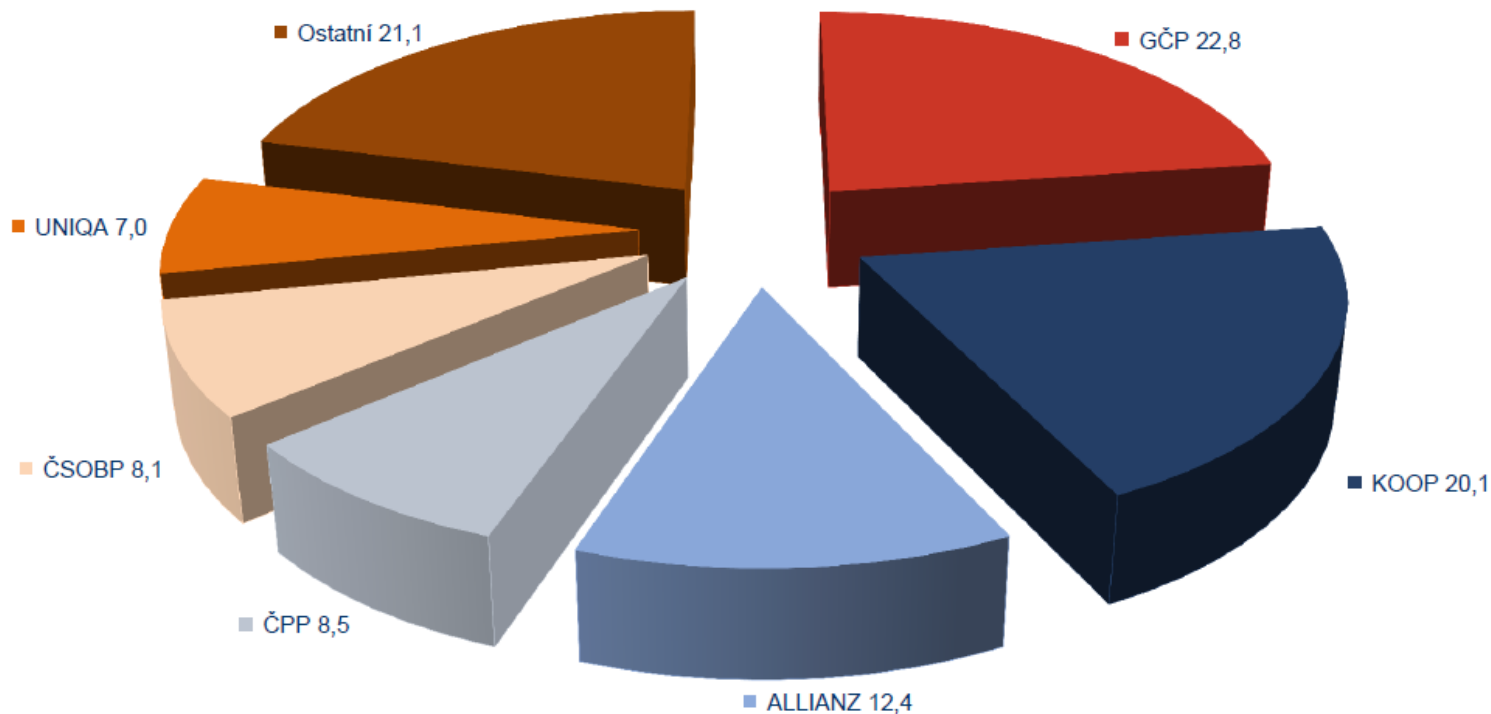
%	KOOP	GČP	NN	ČSOBP	ALLIANZ	PP	Ostatní
4. Q 2019	31,0	16,1	11,0	8,0	6,9	6,5	20,5

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

Podíl pojišťoven na celkovém předepsaném smluvním pojistném dle metodiky ČAP v NŽP

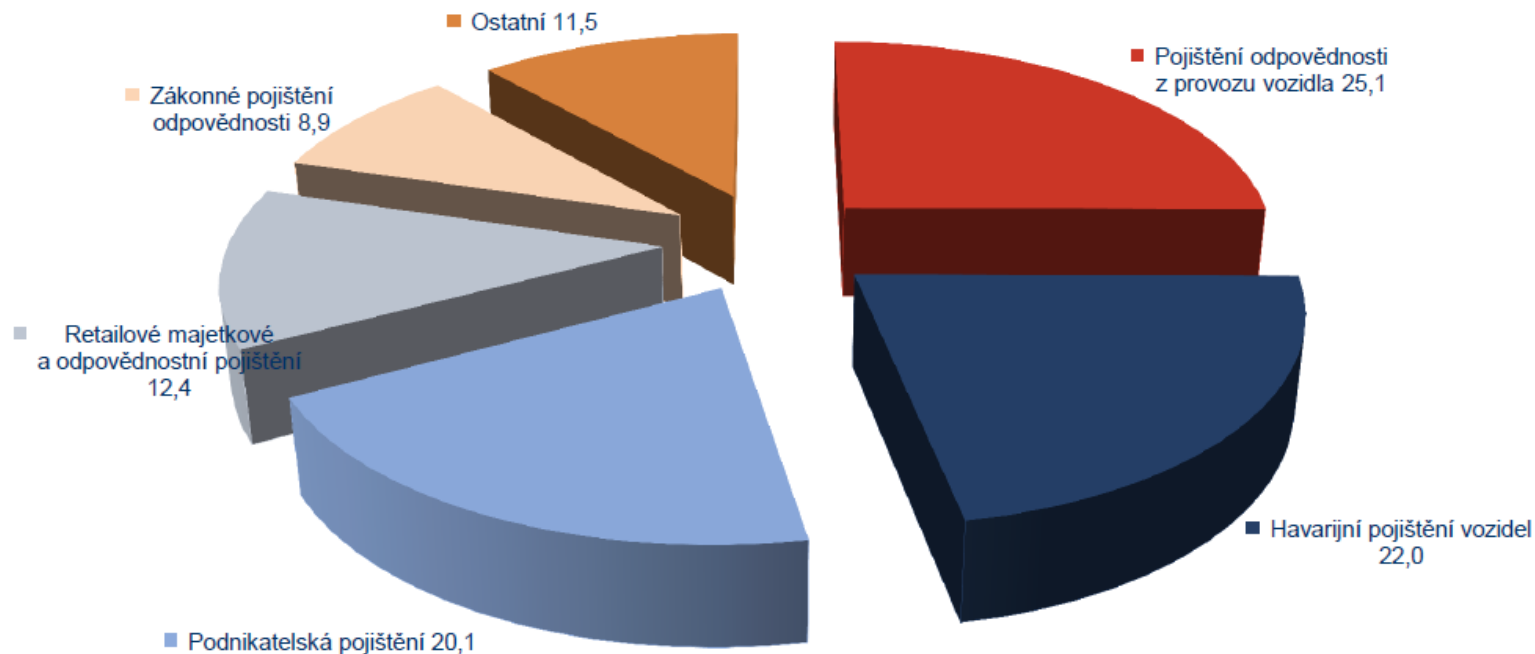
%	GČP	KOOP	ALLIANZ	ČPP	ČSOBP	UNIQA	Ostatní
4. Q 2019	22,8	20,1	12,4	8,5	8,1	7,0	21,1

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

Podíl vybraných položek NŽP podle předepsaného pojistného dle metodiky ČAP

%	Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla	Havarijní pojištění vozidel	Podnikatelská pojištění	Retailové majetkové a odpovědnostní pojištění	Zákonné pojištění odpovědnosti	Ostatní
2019	25,1	22,0	20,1	12,4	8,9	11,5

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

MĚJTE SE HEZKY

